

LAUSUNNON ANTAMINEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA
EDUSKUNNALLE MAAKUNTAUUDISTUKSEKSI JA SOSIAALI- JA
TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISEKSI SEKÄ SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

135/00.01/2016

KHALL § 208

(Asian valmistelija kunnanjohtaja Mervi Simoska, puh. 0400 136 202)

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtionvarainministeriö ovat 31.8.2016 lähettäneet maakuntauudistusta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevat hallituksen esitysluonnokset lausunnolle. Esitysluonnoksien keskeiset lait ovat Maakuntalaki, Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki, Voimaanpanolaki, Maakuntien rahoituslaki ja Kuntien peruspalvelujen valtionosuuslaki. Valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnolle loppuvuodesta.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on perustaa maakunnat sekä säätää niiden hallinnosta ja taloudesta. Lisäksi tarkoituksena on siirtää sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu kunnilta maakunnille 1.1.2019 sekä säätää maakuntien rahoituksesta, valtionosuusjärjestelmästä, uudistuksen voimaanpanosta, henkilöstön asemasta ja omaisuusjärjestelyistä.

Valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirtoa koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnolle keväällä 2017. Esitysluonnosta koskevat lausunnot on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriöön 9.11.2016 klo 16.15 mennessä. Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntökirje on liitteenä.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselylomakkeella, johon on varattu tilaa myös vapaamuotoisille kommentteille. Sähköinen lausuntopyyntökysely on mahdollista täyttää tekstiversiona. Juvan kunnan lausuntoluonnos on liitteenä.

Oheismateriaali: Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntökirje.

Liite nro 4: Lausuntoluonnos.

Lausuntopyynnön lakiluonnokset ja materiaalit luettavissa Internetin osoitteessa: <http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016>

Kunnanjohtaja: Kunnanhallitus hyväksyy liitteen mukaisen lausunnon. Lausunto annetaan tiedoksi myös kunnanvaltuustolle.

Päätös: **Kunnanhallitus** hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Otteen oikeaksi todistaa:

Juvalla 9.11.2016

Liitteet:

Päätöksen täytäntöönpano:

Merk. Pöytäkirjanpitäjä Antti Kinnunen

| | Toimeenpantavaksi
| | Lausuntoa varten
| | Tiedoksi

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava -painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyssä on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite: <https://www.webropolsurveys.com/S/4AE74008A6E14B22.par>

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Projektijohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, tuomas.poysti@stm.fi

Osastopäällikkö, ylijohtaja Päivi Laajala, p. 0295 530026, paivi.laajala@vm.fi

Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, pekka.jarvinen@stm.fi, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki sekä voimaannpanolaki

Lainsäädäntöneuvos Eeva Mäenpää, p. 02955 30266, eeva.maenpaa@vm.fi sekä

lainsäädäntöneuvos Ilkka Turunen, p. 02955 30097, ilkka.turunen@vm.fi, maakuntalaki ja maakuntajakolaki

Budjettineuvos Jouko Narikka, p. 02955 30017, jouko.narikka@vm.fi, maakuntien rahoituslaki

Lainsäädäntöneuvos Minna-Marja Jokinen, p. 02955 30820, minna-marja.jokinen@vm.fi, laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, omaisuuslainsäädäntö

Lainsäädäntöneuvos Marja Isomäki, p. 02955 30414, marja.isomaki@vm.fi, henkilöstökysymykset

Hallitusneuvos Panu Pykönen, p. 02955 30225, panu.pykonen@vm.fi, verokysymykset

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Jenni Lahtinen, p. 02951 63003, s-posti jenni.lahtinen@stm.fi

Osastosihteeri Miki Höijer, p. 02951 63211, miki.hojjer@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi

Juvan kunta

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Mervi Simoska

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Mervi Simoska

mervi.simoska@juva.fi

puh. 0400 136 202

Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä

31.10.2016

Toimielimen nimi

Juvan kunnanhallitus

Onko vastaaja*

kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue

maakunnan liitto

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin

valtion viranomaisen

järjestö

joku muu

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

- Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Sote- ja maakuntauudistus on hyvä ja kannatettava, jolla voidaan turvata keskeiset palvelut yhdenvertaisesti tulevaisuudessakin. On tärkeää, että uudistus kokonaisuudessaan etenee esitetyssä aikataulussa.

Olosuhteiden vaihdellessa voimakkaasti maan eri osissa, olisi lainsäädännön annettava mahdollisuuksia alueellisesti eriytyneisiin ratkaisuihin, esimerkiksi harvaan asutuilla alueilla, jotta etäisyydet palveluihin ei heikennä yhdenvertaista saatavuutta.

Nyt lausunnolla oleva sote-ratkaisu, jossa sote-järjestämismvastuu siirretään maakunnille, parantanee alueiden välistä yhdenvertaisuutta, mutta väestöryhmien väliseen yhdenvertaisuuteen sillä ei liene vaikutusta. Valinnanvapausmalli voi toteutumistavasta riippuen jopa heikentää yhdenvertaisuutta. Valinnanvapausmalli on valmisteltava siten, että se ei johda väestön hyvinvointi- ja terveyserojen lisääntymiseen. Tulevaisuudessakin on pystyttävä tuottamaan riittävät lähipalvelut huomioiden erityisesti ikääntyvä väestö. Riskinä on myös, että valinnanvapausmalli saattaa joillain alueilla lisätä kustannuksia, mikäli asiaa ei huomioida valtion ohjauksella.

Uudistuksella on mahdollista saavuttaa monia synergiaetuja kokoamalla toimintoja maakuntiin. Sosiaali- ja terveystalouden integraatioon on sisällytettävä myös pelastustoimi ja ensihoito. Muiden palvelujen osalta asiakkaiden ja maakuntien yhdenvertaisuuden takia jatkovalmistelussa on tärkeää varmistaa mm. Tekesin ja Finnveran asiantuntijapalvelujen saatavuus kaikissa maakunnissa. Lähtökohtana on oltava kaikissa palveluissa, että niistä vastaa 18 maakuntaa, jotka voivat sopimus pohjaisesti sopia tarkoituksenmukisimmasta tavasta tuottaa palvelut keskenään itsehallinnon periaatteiden mukaisesti.

- Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Uudistuksella on mahdollista saavuttaa esitetyt säästötavoitteet, mikäli maakunnilla (18) on aito itsehallinto päättää asioista kustannustehokkaalla tavalla.

Maakuntien jo olemassa olevat ratkaisut on hyödynnettävä vahvemmin yhteishankinnoissa, hallintopalveluissa, tietojärjestelmissä ja tilakysymyksissä. Tehokkaampi malli tilaratkaisuissa olisi, että maakunta itse vastaisi omista tiloistaan ja niiden vuokraamisesta. Tilakysymysten osalta tulisi lainsäädännössä olla mahdollisuus edetä kuntien kanssa neuvotteluteitse tehokkaampiin ja tarkoituksenmukaisempiin tilaratkaisuihin jo siirtymäaikana.

Uudistuksen ensi vaiheessa isona riskinä on kustannusten kasvu johtuen erityisesti merkittävästä panostuksesta kansallisiin tietojärjestelmiin ja toisaalta se, että valtakunnallinen tilayhtiö luo helposti tehottomuutta ja kankeutta tilojen käyttöön.

Valtakunnallisten palvelukeskusten toimintaa koskevat esitykset tulisi poistaa lainsäädännöstä ja sen sijaan vahvistaa maakuntien aitoa itsehallintoa ja mahdollisuutta vaikuttaa itse taloudellisesti tehokkaisiin ratkaisuihin.

Kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä puuttuvat uudistuksesta. Kokonaisuudessa laskennallisesti uusien kuntien vuosikate ei muutu, mutta useiden kuntien talous kärsii heikentyneestä toiminnan ja investointien rahavirrasta ja kasvavasta velkaantuneisuudesta suhteessa heikentyvään taseeseen. Uudistuksen rakennejärjestelyt aiheuttavat kunnille kustannuspaineita siirtymävaiheessa ja kuntien investointimahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalouden kehitykseen. Valtionosuusjärjestelmän uudistamisessa on huomioitava kunnalle jäävän verotulon riittävyys lain mukaisten tehtävien hoitoon.

- Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Aluetason organisaatioiden palvelujen kokoaminen uusiin maakuntiin parantaa ns. yhden luukun periaatetta asiakkaille.

Esitykseen sisältyvä lainsäädäntö rajoittaa itsehallintoa merkittävästi. Tärkein itsehallintoa rajoittava tekijä on, että maakunnilla ei olisi verotusoikeutta, vaan maakuntien talous perustuisi miltei kokonaan valtion maakunnalle osoittamaan rahoitukseen. Valtion rahoituksen on esityksessä nähty oikeuttavan ja edellyttävän maakuntien itsehallinnon olennaiseen rajoittamiseen lainsäädännössä. Vaaleilla valitut päättäjät tulevat olemaan vahvassa valtion (ministeriöiden) ohjauksessa.

Kunnan näkökulmasta valtioneuvoston tulisi maakunnassa keskittyä poliittisesti strategisiin kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan ratkaistavaksi yhdessä kuntien kanssa.

Ongelmana erityisesti järjestämislakiin sisältyvät valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakunnan operatiivista toimintaa ja päätöksentekoa.

Maakuntien itsehallintoa rajoittaa lisääntyvän valtioneuvoston lisäksi laajan valinnanvapauden mukanaan tuoma markkinaohjaus. Ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kokonaisuus ja sen vaikutukset uudistukselle asetettuihin maakuntien toimintaan ja kansanvaltaisuuteen liittyvien tavoitteiden toteutumiseen hahmottuvat esityksessä huonosti.

Kysymyksiä maakuntalaista

- Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?
 - kyllä (avotila)

- **kyllä pääosin (avotila)**
- ei pääosin (avotila)
- ei (avotila)
- ei kantaa (avotila)

Maakuntalaki ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki koskevat ensisijaisesti hallinnon järjestämistä. Sisältöjä koskevan erityislainsäädännön valmistelussa on erityisesti kiinnittävä huomio siihen, että maakunnille jää ratkaisuväliltä niille siirrettävien tehtävien hallinnon, päätöksenteon ja talouden järjestämiseen maakuntien itsehallinto huomioon ottaen. Tämä on välttämätöntä itsehallinnon näkökulmasta.

Ehdotettu sääntely palveluiden tuottamisen ja järjestämisen erottamiseksi eri tason yhtiöittämisvelvoitteineen asettaa kuitenkin erittäin suuria vaatimuksia maakuntakonsernin ohjaukselle ja johtamiselle.

Maakunnan toimiala

Maakunnalla on lakiluonnoksen mukaan 25 lakisäateistä tehtävää. Maakunnan toimiala olisi tiukasti rajoitettu ja se voisi hoitaa vain laissa mainittuja tehtäviä. Maakunnan toimialaa on laajennettava siten, että maakunta voi ottaa hoitaakseen tehtäviä, joita alueen kunnat tai osa niistä ovat sille halukkaita osoittamaan siten, että tehtäviä maakunnalle osoittavat kunnat sitoutuvat rahoittamaan toiminnan eikä tehtävä kuulu valtion tai muiden toimijoiden vastuulle.

Lakiluonnoksen mukaan kunnat voivat siirtää maakunnalle lakisäateisiin tehtäviin liittyviä tehtäviä vain, mikäli kaikki maakunnan kunnat ovat yksimielisiä ja rahoittavat toiminnan. On tärkeää, että maakunnalle ei voida antaa oikeutta ottaa kunnalta tehtäviä ilman kunnan suostumusta.

Maakunnan toimialaa koskeva sääntely jättää avoimeksi kysymyksen, voiko maakunta tarjota sille säädetyissä tehtävissä, kuten sosiaali- ja terveydenhuollossa, lain edellyttämän palvelutason ylittävää palvelua. Kunnissa tämä on nykyään kuntien yleisen toimialan nojalla mahdollista.

Kunnan ja maakunnan yhteistoiminta

Maakuntalain on oltava kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin on lisättävä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista.

Kunnilla on oltava mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden tuottamiseen omistamissaan yhtiöissä. Tulevat 18 maakuntaa ovat toimintaympäristöltään, julkiselta ja yksityiseltä palvelurakenteeltaan sekä muilta olosuhteiltaan erilaisia. Digitalisaatio, ikääntyminen, muuttoliike ja maakuntauudistus vaikuttavat eri puolilla Suomea olevien kuntien ja maakuntien toimintaympäristöön hyvin eri tavalla. Muutos korostuu seuraavien vuosien kuluessa. Maakuntalakiluonnos ei mahdollista palveluiden organisointia olosuhteet huomioon ottaen

tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Tämä voi johtaa siihen, että palveluiden tuottaminen tulee tehottomaksi ja kalliiksi.

Olosuhteiden erilaisuus on otettava huomioon ja mahdollistaa joustavat yhteistoimintamuodot palvelujen tuottamisessa ja järjestämisessä. Myös perusoikeuksien toteutumisen kannalta on tärkeää, ettei liian jäykkä lainsäädäntö muodosta esteitä asukaslähtöiselle kehittämiselle ja palvelujen toteuttamiselle. Paikallisesti ja alueellisesti erilaiset ratkaisut on mahdollistettava lainsäädännöllä. Kunnan asukkaan (palvelunkäyttäjän) näkökulmasta sekä toiminnallisesti ja kansantaloudellisesti on tärkeää mahdollistaa sopimusjärjestelyt kuntien ja maakuntien kesken.

Yhteistyöjärjestelyistä, tuotannosta ja järjestämisvastuun siirrosta on oltava mahdollisuus sopia ottaen huomioon kuntien ja maakuntien toimintaympäristöjen erilaisuus. Maakuntalakiluonnoksen 6 § 2 momentin 3 kohdan säännös, jonka mukaan tehtäviä voidaan siirtää kunnilta maakunnille vain kaikkien kuntien niin sopiessa, on liian tiukka. Sopimismahdollisuus pitää olla myös yksittäisillä kunnilla ja kuntaryhmillä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluketjut, pelastus- ja väestönsuojelutehtävät, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, elinkeinojen kehittäminen, aluekehittämisviranomaisen tehtävät, maakäytön suunnittelu ja maakuntakaavoitus sekä liikenneasiat ovat kunta-, maakunta- ja asukasnäkökulmasta kokonaisuuksia, jotka edellyttävät toimivaa yhteistyötä, yhteistä suunnittelua ja kehittämistä sekä palvelujen organisointia.

Maakuntalakiluonnoksen 15 §:ssä säädetään maakunnan ja sen alueen kuntien neuvottelumenettelystä valtuustokausittain. Säännös on tärkeä, mutta riittämätön. Se turvaa maakunnan ja sen alueen yhteistyön poliittisen tason tarkastelun, mutta ei mahdollista maakunnan ja kunnan sopimuksia tuotannon ja järjestämisvastuun siirrosta.

Kunnat ovat olleet vahvasti luomassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää. Ne ovat tähän asti vastanneet sekä palveluiden järjestämisestä että pääosin tuotannosta. Ei ole olemassa mitään perusteita sille, etteivätkö kunnat jatkossakin voisi olla mukana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuotannossa omistamiensa yhtiöiden kautta siltä osin kuin palvelut tulevat olemaan valinnanvapauden piirissä. Maakuntalakiluonnoksen 7 §:n mukaan maakunta voisi sopia järjestämisvastuun siirrosta kunnalle, silloin kun siitä erikseen laissa säädetään. Sääntelytapaa tulisi muuttaa siten, että sopiminen olisi aina mahdollista, jollei sitä erikseen kielletä.

Maakuntien palvelukeskukset

Maakuntalakiluonnoksen 16 luvun säännökset valtakunnallisista palvelukeskuksista on poistettava laista. Maakunnat ovat itsehallinnollisia yksiköitä ja tukipalvelujen järjestämien on oltava maakuntien päätettävissä. Lainsäädännöllä ja lakiin perustuvilla standardeilla luodaan kriteerit yhtenäiselle palveluarkkitehtuurille ja tietotuotannolle, mutta tukipalveluiden organisoiminen on perustuttava maakuntien päätöksille.

Luonnoksesta puuttuvat kokonaan arviot uusien palvelukeskusten perustamiseen, investointeihin, järjestelmiin sekä henkilöstö- ja muihin menoihin liittyvistä kustannuksista. Palvelukeskuksia koskevat säännökset rajoittavat maakunnan oikeutta päättää tukipalveluiden tuotantotavasta. Lakiluonnosten mukainen järjestely veisi tukipalveluita koskevan päätöksenteon kauas niiden käyttäjistä. Maakunnilla olisi yhtiöiden palveluiden käyttövelvollisuus, mutta rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa niiden sisältöön. Epäselväksi jää myös maakuntien omistajaohjauksen rooli ja suhde valtionohjaukseen.

Toimitila- ja kiinteistöhallinnon tehtävien osalta lähtökohtana tulisi olla, että maakunnat päättäisivät palvelujensa tuotantorakenteesta sekä sen edellyttämästä toimitilatarpeesta. Maakunnilla olisi oltava oikeus organisoida asiat itsenäisesti ja tarvittaessa yhteistyössä alueen kuntien ja muiden jo olemassa olevien toimijoiden kanssa.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden keskittämiseksi asetetut tavoitteet voidaan parhaiten saavuttaa usean tukipalveluyksikön mallilla. Yhden kansallisen tukipalveluyksikön sijaan usean talous- ja henkilöstöhallinnon toimijan mallia, jossa maakunnat valitsisivat talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottajan alueellisesti tai kansallisesti toimivien tuottajien joukosta. Tukipalveluyksiköt voisivat tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita myös kunnille mikä varmistaisi, että talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut olisivat tuotettavissa tehokkaasti myös kuntien jäljellejäävien tehtävien tarpeisiin.

Yhteishankintojen osalta järjestelyn ei saisi hajottaa maakuntien ja kuntien yhteistä hankintavolyymiä. Toiminnan on tukeuduttava olemassa oleviin hankintaorganisaatioihin ja niiden osaamiseen ja asiakastuntemukseen mm. sote-sektorilla.

- Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?
 - kyllä (avotila)
 - **kyllä pääosin** (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Maakunnan tehtäviä koskeva erityislainsäädäntö on valmisteilla, joten tehtäväkokonaisuus sekä kuntien ja maakunnan suhde ovat vielä avoimia kysymyksiä.

Maakuntalakiuonnoksessa maakunnille on säädetty yhteensä 25 lakisäateistä tehtäväaluetta, joiden tarkempi sisältö määritellään erityislainsäädännössä. Sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon sekä maaseutuhallinnon ja lomituksen tehtävät siirtyvät kunnilta. Muilta osin kysymys on valtion aluehallinnon lakisäateisistä maakunnille siirtyvistä tehtävistä.

Maakunnille säädettyjen tehtävien sisältö määritellään kutakin tehtävää koskevassa erityislainsäädännössä. Jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää erityisesti huomiota

siihen, että erityislainsäädännössä määritellään maakunnalle siirrettävät tehtävät siten, että ne eivät ole päällekkäisiä tai rinnakkaisia kuntien tehtävien kanssa. Toimivaltarajojen on oltava selkeitä.

Maakuntalakiluonnoksen tehtäväluettelossa on jo nyt nähtävissä päällekkäisyyttä kunnan tehtävien kanssa. Jatkovalmistelussa on erityisesti syytä kiinnittää huomiota siihen, että kunnan ja maakunnan roolia ja tehtäviä selkeytetään erityisesti seuraavissa tehtäväkokonaisuuksissa:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Sosiaali- ja terveystalouteen liittyvä hyvinvoinnin edistäminen siirtyy maakuntien vastuulle, vaikka käytännössä hyvinvoinnin edistäminen tapahtuu ensisijaisesti kuntatasolla. Ihmisten hyvinvointi ja terveys ovat yhteydessä koulutukseen, liikunta-, ravitsemus- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin kuntien hoitamiin tehtäviin. Kuntien tehtävät on näiltä osin määriteltävä ja selkeytettävä. Hyvinvointikertomuksen laadintavastuu on määriteltävä maakunnan tehtäväksi ja siihen liittyvän tietojärjestelmän on oltava kunnilla ja maakunnilla yhteneväinen päällekkäisen työn välttämiseksi ja tiedon hyödyntämiseksi sekä maakunnassa että kunnissa.

Kasvupalvelut (työllisyys- ja elinkeinoasiat)

TE-palveluiden selkeyttäminen ja uudistaminen yritys- ja asiakaslähtöisiksi kasvupalveluiksi on tavoiteltava uudistus. Keskeistä on kuitenkin se, että elinkeinojen kehittämiseen liittyviä tehtäviä ei uudisteta siten, että ne olisivat päällekkäisiä kuntien tehtävien kanssa. Kunnilta ei siirry näihin liittyviä tehtäviä maakunnille.

Esityksessä työllisyys- ja yrityspalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion TE -hallinnolta maakunnalle. Maakunnan on voitava sopia alueen kuntien kanssa tarkoituksenmukaisesta yhteistyöstä, työnjaosta ja resurssien kohdentamisesta. Valtiolta maakunnalle tai kunnalle siirtyvät tehtävät on rahoitettava rahoitusperiaatteen mukaisesti kokonaan valtion varoista. Kuntien työllisyys - ja yrityspalveluihin suuntaamat panostukset säilyvät kunnilla alueen ja kunnan elinvoiman tukemisen resursseina.

Aluekehittäminen

Aluekehittämisviranomaisten tehtävien siirto maakunnalle on tarkoituksenmukaista. Nykyiset maakuntien liittojen aluekehitysviranomaistehtävät sekä pääosa ELY -keskusten tehtävistä kootaan yhteen maakunnalliseen organisaatioon. Samalla kootaan yhteen keskeiset kansalliset ja EU -kehittämismäärärahat. Rahoitettavien hankkeiden on perustuttava maakunnan strategiaan valintoihin ja sen mukaisesti toteuttavaan kuntien ja muiden kumppaneiden kanssa valmisteltuun maakuntaohjelmaan. Perustelutekstiin on lisättävä kunnat keskeisinä aluekehittämisen toimijoina.

On huolehdittava, että kaikilla maakunnilla on välittävän viranomaisen tehtävä. Asiakkaiden ja maakuntien yhdenvertaisuuden takia jatkovalmistelussa on tärkeää varmistaa myös Tekesin, Finpron ja Finnveran asiantuntijapalvelujen saatavuus kaikissa maakunnissa. Maakunnallisessa rahoituksessa ja rahoitusviranomaisten integraatiossa hyötynä on, että palvelujen saatavuus on asiakaslähtöistä (yhden luukun periaate),

aluelähtöistä (aluetuntemus) ja asukaslähtöistä (läheisyysperiaate). Lisäksi maakunnallisen päätöksenteon kautta toteutuu tarkoituksenmukaisuus-harkinta (demokratiaperiaate).

Maakuntakaavojen ja kuntien yleiskaavojen suhde

Maakuntakaavoituksen siirtymisestä maakunnan liitoilta maakunnille seuraa tarve tarkastella maankäyttö- ja rakennuslain kaavajärjestelmää laajemminkin. Maakuntakaavoituksen tulisi jatkossa keskittyä selvemmin ja strategisemmin aluerakenteen kannalta keskeisiin kysymyksiin. Kuntien ja kaupunkiseutujen onnistuminen elinvoimapolitiikassa edellyttää, että niillä säilyy oikeus itsenäisiin valintoihin maapolitiikassa, kaavoituksessa ja toteuttamisen ohjelmoinnissa.

Lisäksi jatkovalmistelussa on vielä selvitettävä mahdollisuudet koota ELY-keskusten ympäristötehtäviä luonnoksessa esitettyä laajemmin maakuntien vastuulle. Niiden siirtäminen ehdotetussa laajuudessa valtion uusimuotoiseen valtakunnalliseen viranomaiseen erkaannuttaa tehtäviä aluetasolta - maakunnista ja kunnista. Aluehallintovirastojen ympäristölupamenettelyjä on kevennettävä ja siirrettävä luvitustehtäviä kunnille turvaten samalla vastaavat voimavarat.

Liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot ja alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö

Maakuntien tehtävät ja vastuut tienpidossa suhteessa tienpidosta osaltaan vastaavaan Liikennevirastoon edellyttävät selventämistä. Valtakunnallisen tieverkon toimivuuden kannalta on olennaista, että se suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetään yhtenäisten periaatteiden pohjalta. Tämä on varmistettava organisaatioratkaisussa.

Pelastustoimi

Pelastustoimi on järjestettävä 18 maakunnallisen pelastuslaitoksen mallilla.

Pelastustoimea ei ole perusteltua erottaa muista maakunnille osoitettavista tehtäväkokonaisuuksista. Pelastustoimen järjestämistä vastuun ja mahdollisuuden tuottamiseen siirtäminen viidelle maakunnalle aiheuttaisi merkittävän demokratiavajeen 13 muulle maakunnalle, joille ei jäisi kuin rahoitusvastuu.

Uusien maakuntien perustaksi on linjattu nykyinen maakuntajako. Pelastustoimi ja ensihoito ovat tyyppillisiä lähipalveluita, joiden järjestämistä vastuun ja mahdollisuuden tuottamiseen on oltava kaikilla 18 maakunnalla. Pelastustoimen ja ensihoidon keskittäminen viidelle alueelle heikentäisi huomattavasti lähipalveluiden integraation toteuttamista.

Julkishallinnon keskeinen tehtävä on huolehtia ihmisten perusturvasta kaikissa olosuhteissa. Maakunta muodostaa hyvät edellytykset varautumiselle erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Maakunnat muodostavat alueen kuntien kanssa lähellä ihmistä olevan turvaverkon, jonka varaan on nykyistä helpompi rakentaa myös varautumisen kokonaisuus, koordinoituna yhteistoiminnassa ministeriöiden kanssa. Toiminnan käytännön yhteensovittaminen on luonteva osa uuden maakunnan toimintaa.

Pelastustoimen organisoiminen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen kanssa yhdenmukaisen aluejaon ja järjestämismallin pohjalta on välttämätön, koska sillä turvataan pelastustoimen mahdollisuus jatkossakin suorittaa kiireellisiä ensihoitotehtäviä ja kiireellisiä ensivastetehtäviä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa erikseen sovitaan. Sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen yhteistyöllä saavutetaan merkittäviä synergiaetuja.

Esitettävälle viidelle yhteistyöalueelle ei ole nähtävissä sellaisia mielekkäitä tehtäviä, joita ei voitaisi toteuttaa koordinoimalla toimintaa maakuntien ja ohjaavan ministeriön normaalein yhteistyömenettelyin. Pelastustoiminnan rahoitus on kanavoitava osana maakuntien kokonaisrahoitusta suoraan järjestämisestä vastuussa oleville 18 maakunnalle.

Vesitalous, vesihuollon edistäminen ja suunnittelu

Vesihuolto on osa kuntien vastuulla olevan rakennetun ympäristön palvelukokonaisuutta ja vesihuollon järjestämisvastuun on jatkossakin oltava kunnalla. Vesihuollon suunnittelutehtävää ei pidä maakunnille. Kyse ei ole tehtävän siirrosta, sillä vesihuollon suunnittelu ei ole nykyisin ELY-keskuksen tehtävä. Vesilain valvontatehtävät soveltuvat parhaiten maakuntien vastuulle osana vesiasioiden kokonaisuutta.

- Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?
 - **kyllä (avotila)**
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Maakuntalakiluonnos vastaa kuntalain sääntelyä.

- Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoimisen näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - **ei (avotila)**
 - ei kantaa (avotila)

Maakuntalakiluonnoksen 9 luvun säännökset maakunnan palvelulaitoksesta on poistettava. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla on oltava suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategisiin linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen.

Tilaajan ja tuottajan erottaminen aiheuttaa epäselvyyttä johtamis- ja vastuusuhteissa ja lopulta myös kustannusten nousua. Järjestämisvastuun ja operatiivisen johtamisen erottaminen aiheuttaa toisaalta hallinnon päällekkäisyyttä ja toisaalta asiantuntemuksen painottumista operatiiviselle puolelle.

Demokratian toteutuminen jää ehdotetussa mallissa välilliseksi. Maakuntavaltuuston päätösvaltaa rajattaisiin merkittävästi suhteessa sen keskeisempään tehtävään eli sosiaali- ja terveyden huollon järjestämiseen. Myös pelastustoimen varautuminen häiriötilanteisiin ja turvallisuuteen edellyttävät vahvaa järjestäjän roolia.

- Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - **ei pääosin (avotila)**
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Lähtökohtaisesti yleiskatteellisuudesta johtuen maakunnilla on mahdollisuus päättää saamansa rahoituksen käytöstä. Tämä on välttämätöntä maakuntien itsehallinnon toteutumisen kannalta. Yleiskatteellisuudesta on pidettävä kiinni, eikä mitään osaa maakuntien saamasta rahoituksesta saa korvamerkitä tiettyihin menoihin.

- Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - **ei pääosin (avotila)**
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Vaikka pykälällä on tarkoitus turvata palveluiden läheisyyttä, se mahdollistaa myös erittäin pitkälle viedyn palveluiden keskittämisen väljiin kriteereihin perustuen. Tietynasteinen palveluiden keskittäminen on tarpeen kokonais kustannusten hillitsemisen ja riittävien henkilöstöresurssien turvaamisen näkökulmasta. Maakunnan asukkaiden palvelujen saatavuuden kannalta olennaista on valinnanvapausmallin toteuttamistapa.

Lakiluonnoksen mukaan erityistason sairaanhoidon lisäksi myös sosiaalihuollon erityisryhmien tai muiden vaativien sosiaalipalvelujen palvelutuotannon toteutus voidaan osoittaa asetuksella säädettävän maakunnan tehtäväksi. On valitettavaa, että sosiaalihuollon palvelujen keskittämisestä ja niistä palveluista, joita on tarkoitus keskittää, ei lausuntoa annettaessa ole tietoa.

Lakiluonnoksen 11 § 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi suurempiin kokonaisuuksiin koottuja palveluja koskevasta vastuusta ja päätösvallasta. Se maakunta, jonka tehtäväksi jokin palvelu on osoitettu, vastaisi mm. palvelun tarpeen, määrän ja laadun määrittelystä sekä palvelun tuottamisesta. Muilla maakunnilla ei olisi päätösvaltaa keskitetyistä palveluista eivätkä ne saisi tuottaa eikä hankkia muualta mainittuja palveluja. Muiden maakuntien ainoa vaikutusmahdollisuus keskitettyihin palveluihin olisi 16 §:n mukainen valtuustokausittain laadittava yhteistyösopimus.

Maakuntien itsehallinnon näkökulmasta on ongelmallista, että maakunta ei voisi vaikuttaa keskitettäviin palveluihin, keskitettyjen palvelujen tuottamistapaan eikä palveluista aiheutuneisiin kustannuksiin. Tällä ratkaisulla järjestämistä vastuu on erilainen eri maakunnilla ja tosiasiallinen järjestämistä vastuu jää epäselväksi. Lisäksi on epäselvää, rajoittuuko valinnanvapaus oman maakunnan sisään vai voiko asiakas valita palvelut laajemmalla alueella kuin maakunnasta. Lähipalveluperiaatteen näkökulmasta maakuntien reuna-alueilla joidenkin kuntalaisten lähipalvelut voivat sijaita valinnanvapauden näkökulmasta myös muissa maakunnissa ja siten näiden palvelujen valinta on oltava yhtäläistä.

- Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - **ei pääosin (avotila)**
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Yhteistyöalueen maakuntien keskenään solmima yhteistyösopimus on sinällään sopimusosapuolia sitova. Sitovuus ei ole perusteltua siltä osin kuin valtiolle on annettu toimivaltaa päättää maakuntien yhteistyösopimuksesta lakiluonnoksen 18 §:n mukaisesti. Valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakuntien operatiivista toiminta ja päätöksentekoa eivät ole hyväksyttäviä maakunnan itsehallinnon toteutumisen kannalta.

On kuitenkin tärkeää, että on olemassa mekanismi, mikäli maakunnat eivät kykene sopimaan. Valtioneuvoston toimivaltaa asiassa tulisi kuitenkin täsmentää. Kun yhteistyösopimuksen laatimisen edellyttämistä hallintotehtävistä huolehtivat nimetyt maakunnat, jää epäselväksi mikä on muiden maakuntien juridinen oikeus vaikuttaa tehtävän sopimuksen sisältöön.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä

yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

- kyllä (avotila)
- kyllä pääosin (avotila)
- **ei pääosin (avotila)**
- ei (avotila)
- ei kantaa (avotila)

Asiakaslähtöinen integraatio ei toteudu lakiesityksessä. Valtion ohjaus suhteessa maakuntiin olisi tiukkaa hallinnollista ohjausta. Integraation toteutuminen on kuitenkin käytännössä täysin riippuvainen ohjauksen onnistumisesta. Uudistuksen kokonaisuuteen liittyvät valinnanvapaus, monituottajamalli ja yhtiöittämisvelvoite tullevat vaikeuttamaan integraation toteuttamista. Uudistukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi on asiakaslähtöisen integraation toteuduttava peruspalvelujen ja erityispalvelujen sekä kunnan vastuulle jäävien hyvinvointipalvelujen välillä. Ehdoton edellytys palveluiden integraation toteuttamiselle myös on, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoja pystytään tietoturvallisesti hyödyntämään moniammatillisesti yhtenä kokonaisuutena.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - **ei (avotila)**
 - ei kantaa (avotila)

Maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua ainoastaan strategisiin tavoitteisiin sekä maakuntien välisen työnjaon näkökulmasta strategisesti merkittäviin kohteisiin.

Valtakunnalliset ja tarvittaessa erikseen kullekin maakunnalle asetettavat sosiaali- ja terveydenhuollon strategiset tavoitteet sekä ministeriön ja maakuntien neuvottelumenettely ovat riittäviä ohjausvälineitä. Valtiolla ei tule olla interventio-oikeutta maakuntien operatiiviseen toimintaan. Maakuntien toiminnan ohjauksen on perustuttavavoimassa olevaan lainsäädäntöön, ei valtioneuvoston eikä ministeriöiden hallinnollisiin päätöksiin.

Valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden osalta ohjauksessa olisi varmistettava tuottajien tasapuolinen kohtelu (pk-yritystoiminta/ isot kansalliset toimijat), jotta yhdenvertainen kohtelu ja kilpailuneutraliteetti toteutuvat.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

- kyllä (avotila)
- kyllä pääosin (avotila)
- ei pääosin (avotila)
- **ei (avotila)**
- ei kantaa (avotila)

Järjestämistehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista sekä maakunnan palvelulaitosta koskeva sääntely kaventaisi maakuntien mahdollisuutta päättää palvelutuotannon tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta organisointitavasta maakunnan erityispiirteet huomioiden. Järjestely synnyttäisi tarpeetonta päällekkäistä hallintoa ja hallintokustannuksia Maakuntien palvelulaitos olisi täysin uudentyyppinen julkinen organisaatiomuoto, josta ei ole aiempia kokemuksia.

Ehdotuksen mukaista järjestelyä arvioitaessa on huomattava, että useat kunnat ovat kokeilleet tilaajatehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista omassa toiminnassaan, mutta järjestelyistä on viime aikoina luovuttu niistä saatujen huonojen kokemusten vuoksi. Erottamisella ei myöskään ole saavutettu tavoiteltuja kustannussäästöjä. Maakunnan palvelulaitosta koskevat säännökset tulisi poistaa kokonaan.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - **ei (avotila)**
 - ei kantaa (avotila)

Valinnanvapaus ja siihen liittyvä yhtiöittämisvelvoite on ongelmallinen monesta eri näkökulmasta ja se on vaikeasti ratkaistavissa kestäväällä tavalla. Ongelmakohtia ovat mm. julkisen vallan käyttö ja palveluketjun integraation toteutumismahdollisuudet. Valinnanvapautta, jonka seurauksena yhtiöittäminen on, olisi voitu laajentaa myös muilla keinoilla, kuten palvelusetelijärjestelmän laajentamisella.

Toiminnan turvaamiseksi myös kunnilla on oltava mahdollisuus toimia yhtiömuodossa palvelujen tuottajina, mikäli yhtiöittämisvelvollisuuteen lopulta kuitenkin päädytään. Esitysehdotukseen sisältyvä ratkaisu, jossa kunnilta evätään mahdollisuudet perustaa tai omistaa valinnanvapauden piirissä olevia palveluita tuottavia yhtiöitä on kestävämpi, koska julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden kaikki tuotantotehtävät (omaisuus, henkilöstö ja osaaminen) ovat kuntien tai kuntayhtymien hallussa.

- Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Kysymyksiä voimaanpanolaista:

- *Kysymys vain kunnille:* Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?
 - **kyllä (avotila)**
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

- *Kysymys vain kunnille:* Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen **ei**, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (*Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön*)
Avotila

- Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?
 - a. kyllä (avotila)
 - b. kyllä pääosin (avotila)**
 - c. ei pääosin (avotila)
 - d. ei (avotila)
 - e. ei kantaa (avotila)

Väliaikaisen toimielimen asemaa ja päätöksentekoa on selkeytettävä ja toimintaan on varattava riittävä rahoitus. Kunnille selvitystyöstä aiheutuvat kustannukset on korvattava.

Lainsäädäntöä tulisi täsmentää siltä osin, miten väliaikaishallinnon päätösten valmistelu ja täytäntöönpano käytännössä hoidetaan esimerkiksi tukeutuen soveltuvin osin kuntalakiin ja nykyisten maakuntien liittojen hallinto- ym. sääntöihin.

Väliaikaisen toimielimen rahoitus on auki. Valmisteluun liittyvät kustannukset on korvattava täysimääräisesti.

- Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?
 - **kyllä (avotila)**
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Ehdotukseen ns. voimaanpanolaista on valmisteltu muun muassa liikkeen luovutukseen liittyvät säädökset. Historiallinen yli 220 000 palkansaajan siirto kunta- ja valtiosektorilta maakuntiin on tehtävä yhteneväisin perustein - oli kyse sitten sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen tai esim. ELY-keskusten ja maakuntien liittojen siirtyvästä henkilökunnasta. Valittu mekanismi, liikkeen luovutus, on kannatettava, koska järjestämis- ja tuottamisvastuu siirtyy ko. yksiköistä maakunnille ja yksiköt lakkaavat toimimasta.

- Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - **ei pääosin (avotila)**
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)
- Jos vastasitte edelliseen kysymykseen **ei** tai **ei pääosin**, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa? (avotila)

Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit on järjestelyssä kohdennettava pääosin sille osapuolelle (maakunta, perustettava maakuntien toimitilayhtiö), joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötarpeeseen.

Mikäli lainvalmistelussa edetään lakiluonnoksessa esitetyn ratkaisun pohjalta, on varmistettava, ettei kunnille aiheudu omistamiinsa sote-kiinteistöihin liittyviä taloudellisia riskejä ja seuraamuksia. Siirtymäkauden sitovan vuokrajakson on oltava esitettyä (3 + 1 vuotta) pidempi, vähintään 5 vuotta, jotta kunnat voivat varautua ja valmistautua mahdollisiin palveluverkon muutoksiin.

Uudistukseen liittyvillä omaisuusjärjestelyillä ei saa vaarantaa kuntien mahdollisuuksia vastata niille jäävien palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta rahoitusperiaatteen mukaisesti. Lainvalmistelun yhteydessä on varmistettava, että siirtymäkauden jälkeen mahdollisesti tyhjilleen tai vajakäytölle jäävistä kiinteistöistä ei aiheudu kunnille taloudellisia vaikeuksia. Mahdolliset omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille täysimääräisesti esim. kohdennettujen avustusten muodossa. Avustusten rahoitusta ei kuitenkaan saa toteuttaa vähentämällä kaikkien kuntien yleistä valtionosuutta. Kiinteistöistä aiheutuvat taloudelliset riskit on hajautettava kuntien, maakuntien ja valtion vastuulle.

Kuntien ja kuntayhtymien omistamien kiinteistöjen järjestelyitä ja yhtiöittämissä on kohdeltava uudistuksessa varainsiirtoverotuksessa samalla tavoin. Voimaanpanolakiin on sisällytettävä kuntien kiinteistöomaisuuden osalta vastaavat varainsiirtoverovapautta koskevat säännökset, joilla varmistetaan, ettei kunnille tai niiden yhtiöille synny varainsiirtoveroseuraamuksia siirrettäessä maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattavia kiinteistöjä velkoineen kunnallisiin yhtiöihin. Muussa tapauksessa

syntyvät varainsiirtoverokustannukset olisi huomioitava määriteltäessä kiinteistöjen vuokria.

Kiinteistöjen siirtymisessä maakunnille on huomioitava myös Kuntarahoituksen sekä Kuntien takauskeskuksen lausunnoissaan mainitsemat seikat liittyen kiinteistöihin kohdistuviin rahoitusjärjestelyihin.

- Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - **ei (avotila)**
 - ei kantaa (avotila)

Tuloveroprosentin alennus on mitoitettu kunnilta maakunnille siirtyvien tehtävien valtakunnallisten kustannusten perusteella. Kunnat eivät ehdotuksen mukaan saisi vuonna 2019 päättää tuloveroprosentin nostamisesta, vaikka tarve tähän perustuisi muihin syihin kuin maakuntauudistukseen. Vaarana onkin, että kunnat tarpeettomasti varmuuden vuoksi nostavat veroprosenttejaan vuodeksi 2018.

Tuloveroprosentin alennus aiheutuu joillekin kunnille ongelmia, koska kuntien tulot laskevat esimerkiksi suhteessa kunnan vastuulla oleviin velkoihin (suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa merkittävästi). Tämä supistaa kunnan taloudellista liikkumavaraa kunnille jäävien tehtävien ja velkojen hoitamiseen.

Kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvatun kunnallisen itsehallinnon ytimeen. Kaikenlainen kunnan verotusoikeuteen puuttuminen merkitsee myös riskiä, että kunnille myönnettyjen lainojen korko nousee. Kuntasektorin erinomainen luottoluokitus perustuu pitkälti juuri verotusoikeuteen.

Lakiluonnoksessa kunnan oikeus päättää rajoitusaikanakin veroprosentistaan on sidottu päätöksen välttämättömyyteen kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Veroprosentin korottamista koskevia päätöksiä ei kunnissa tehdä maksuvalmiuden näkökulmasta, vaan kunnan talouden kokonaistarkastelun perusteella. Jos kunnan päätösvaltaa päättää veroprosentistaan kaikesta huolimatta rajoitettaisiin, tulisi kunnan oikeus poiketa rajoituksesta sitoa maksuvalmiuden turvaamisen sijasta siihen, että veroprosentin korottaminen on välttämätöntä kunnan toiminnan rahoituksen turvaamiseksi.

Veroprosentin rajoittaminen kasvattaa myös kuntien kustannuksia lainarahoituksen saamiselle, sillä rahoitusriski kasvaa, jos kuntien verotusoikeutta rajoitetaan. Tällä voi olla yksittäisiin kuntiin merkittäviäkin vaikutuksia, sillä maakuntauudistus sinällään lisää kuntien suhteellista velkaantuneisuutta.

- Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt,

jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

- kyllä (avotila)
- **ei (avotila)**
- ei kantaa (avotila)

Käsillä oleva uudistus on historiallisen laaja ja vaativa kokonaisuus. Suurin osa uudistuksen toimeenpanosta tapahtuu vasta vuoden 2019 jälkeen. Toimeenpanolle on varattava riittävästi aikaa. Mikäli yhtiöittämiseen on mentävä, siihen on varattava aikaa ainakin vuoden 2022 loppuun.

- Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.
Jossakin olisi syytä määritellä, miten nykyisten lakisääteisten kuntayhtymien toiminta päätetään. Voimaanpanosäädösten mukaan niiden varat, velat ja sopimukset siirretään maakunnalle. Muista niihin liittyvästä lainsäädännössä ei ole mainintaa. Kuitenkin yleensä niiden perussopimuksissa on omat määräyksensä siitä, miten kuntayhtymä puretaan.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

- Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - **ei pääosin (avotila)**
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Maakuntien itsehallinnon kannalta on erittäin ongelmallista, että ne ovat miltei kokonaan valtionrahoituksen varassa. Valtionrahoitukseen perustuva malli on esitysluonnoksessa johtanut maakuntien aivan liian tiukkaan ja yksityiskohtaiseen valtionohjaukseen. Maakunnille tulisi turvata aito itsehallinto, mikä edellyttää maakuntien verotusoikeuden toteuttamista uudistuksen myöhemmässä vaiheessa.

- Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?
 - kyllä (avotila)
 - kyllä pääosin (avotila)
 - **ei pääosin (avotila)**
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Maakuntien rahoituslain mukaisilla rahoitusperusteilla on turvattava jokaisen maakunnan rahoituksen riittävyys maakunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamiseen (rahoitusperiaate). Ristiriidassa tämän periaatteen kanssa ovat maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisveloitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit sekä maakuntien rahoituslakiin sisältyvä maakuntien rahoituksen tason tarkistamiseen liittyvä rajoite rahoituksen enimmäiskasvusta (maakuntaindeksi + 0,5–1,0 %).

- Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?
 - a. kyllä (avotila)
 - b. **kyllä pääosin (avotila)**
 - c. ei pääosin (avotila)
 - d. ei (avotila)
 - e. ei kantaa (avotilaa)

Kriteerit sopivat yleiskatteellisen maakuntien rahoituksen jakamiseen niiden tehtävien osalta, jotka nyt lausuttavaan lakiesitykseen sisältyvät. On kuitenkin huomioitava, että päätökset siitä, miten valinnanvapaus ja monikanavarahoituksen purkaminen toteutetaan vaikuttavat merkittävästi lopullisen rahoitusmallin rakenteeseen.

Esimerkiksi sairausvakuutuskorvaukset (n. 1,9 mrd. euroa) eivät välttämättä jakaudu maakuntien välillä nyt esitettyjen kriteerien mukaisesti. Ottaen huomioon hyte-kriteerien vähäisen merkityksen rahoituksen kokonaismäärään niiden määräytymisperusteet ovat liian monimutkaiset ja tulkinnanvaraiset. Hyte-kertoimen painoarvoa maakuntien kokonaisrahoitukseen ei ole syytä lisätä.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?
 - **kyllä (avotila)**
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)
- Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

- Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)
 - kyllä (avotila)
 - **kyllä pääosin (avotila)**
 - ei pääosin (avotila)
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Maakuntajaon muuttamisen edellytykset ja prosessi vastaavat pääosin kuntarakennelain mukaista menettelyä muutettaessa kuntajakoa.

Juvan kunta ei kannata maakuntien arviointimenettelyyn perustuvaa maakuntajaon muuttamista vastoin maakuntien tahtoa. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyä vastaava menettely sopii huonosti maakuntiin, joilla jo lähtökohtaisesti tulisi olla taloudelliset edellytykset selvitä tehtävistään. Lisäksi arviointimenettelyn käynnistymisen edellytyksenä olevat kriteerit ovat maakuntalaissa maakuntien näkökulmasta liian tiukat. Maakunnat voivat niiden perusteella liian helposti ajautua arviointimenettelyyn ja sitä kautta pakkoliitoksiin.

- Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Kunnan peruspalvelujen valtiosuus

- Ovatko valtiosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?
 - **kyllä (avotila)**
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Juvan kunta yhtyy Kuntaliiton näkemykseen, että tässä vaiheessa kyse on kuitenkin kuntien valtiosuusjärjestelmän sopeuttamisesta maakuntauudistukseen. Tästä syystä kuntien valtiosuusjärjestelmästä on tulossa erittäin vaikeasti hahmotettava. Uuden järjestelmän valmistelu on aloitettava heti. Rahoitusjärjestelmän laskentaperusteet on toimitettava kunnille mahdollisimman pian, jotta kukin kunta voi arvioida tulevan rahoituspohjan ja sen riittävyyden kuntiin jäävien toimintojen toteuttamiseen.

Kunnan taloutta tulisi tarkastella kokonaisuutena eikä yksittäisten rahoitusrakenteiden muutosten kautta, jotta saadaan kattavampi kuvat tulevaisuuden kunnan talouden selviytymisen edellytyksistä.

- Ovatko valtiosuus-kriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta,

luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

- kyllä (avotila)
- **kyllä pääosin (avotila)**
- ei pääosin (avotila)
- ei (avotila)
- ei kantaa (avotila)

Valtionosuusjärjestelmän tarkoitus muuttuu merkittävästi uudistuksessa. Aiemmin kuntien välisiä kustannus-, tarve- ja tulopohjan eroja tasanneen järjestelmän tärkeimmäksi tavoitteeksi uudistuksen jälkeen muodostuu maakuntauudistuksesta aiheutuvien kuntiin kohdistuvien taloudellisten vaikutusten tasaaminen.

Kuntien ja maakuntien uusia rahoitusjärjestelmiä on hyvä tarkastella kokonaisuutena asiakkaan /kuntalaisen näkökulmasta. Tärkeää on turvata palvelujen saatavuus kohtuullisella verotuksen tasolla koko maassa. Uusi valtionosuusjärjestelmä pyrkii tasoittamaan kuntien välisiä eroja, mutta koelaskelmien perusteella on erittäin vaikea saada kokonaisuudesta selvää.

Ottaen huomioon hyte-kriteerien vähäisen merkityksen rahoituksen kokonaismäärään niiden määräytymisperusteet ovat liian monimutkaiset ja tulkinnanvaraiset.

- Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Verotus

- Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävinä?
 - kyllä (avotila)
 - **kyllä pääosin (avotila)**
 - ei pääosin (avotila)
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Kansainvälisten vertailujen mukaan paikallis- tai aluehallinnolla on yleensä vähintäänkin osittainen omaan verotusoikeuteen perustuva verorahoitus. Verotusoikeus lisäisi päätöksenteon vastuunkantoa ja läpinäkyvyyttä.

Esityksessä on lähdetty siitä rajauksesta, että rahoitus maakuntien toimintaan kerätään kokonaisuudessaan valtion verotuksen kautta. Lähtökohta on ongelmallinen maakuntien itsehallinnon sekä järjestelmän kannustimien kannalta. Kannustimilla on merkittävä rooli toiminnan tehostamisessa, jota uudistuksella tavoitellaan. Jos valtio ulosmittaa kunkin alueen aikaansaaman tehokkuushyödyn pois alueelta itseltään, alueella ei ole kannustimia tehostaa toimintaansa.

Verotusoikeuden kanssa alueen tehokkuuden kasvaminen hyödyttää alueiden asukkaita enemmän, koska alueen päättäjät ovat vastuussa oman alueensa asukkaille ja oman alueen verotus pyritään pitämään mahdollisimman alhaisena.

Ehdotus verokaton asettamisesta kunnille on kuitenkin kestävä kunnallisen itsehallinnon ja tulevaisuuden kunnan rahoituksen kannalta.

Kun veroprosentteja uudistuksen yhteydessä esitetään leikattavaksi 12,30 prosenttiyksiköllä vuonna 2019, tärkeää on siirtää kunnallisverotuksessa tehtäviä vähennyksiä valtionverotuksessa tehtäviksi. Näin kuntien tuloveroprosenttien tuotto (ns. efektiivinen veroaste) vastaisi paremmin todellista tuottoa.

- Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Kuntien veroprosenttien lakisääteinen alentaminen ja siihen liittyvä rajoitus päättää veroprosenteistaan vuosina 2019-2021 johtaa moniin ongelmiin. Kuntalain mukaan kunnan talousarvio on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnat päättävät veroprosenteistaan käytännössä talousarvion teon yhteydessä ja mitoittavat veroprosenttinsa siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi tulevat turvatuiksi.

Ehdotus kiinteistöveron säilyttämisestä puhtaasti kunnallisena verona on hyvä. Kuten luonnoksessa linjataan, kiinteistövero on tehokas ja tuotoltaan vakaa tapa rahoittaa paikallisia julkisia palveluita.

Kuntien oikeus yhteisöveron tuottoon säilyy. Kuntien saamat yhteisöverotulot toimivat kannustimena kunnan elinkeinopolitiikan kehittämisessä.

Esityksessä ehdotetaan verotuskustannusten jaon muuttamista sen johdosta, että kuntien suhteellinen asema verotulojen saajana pienenee suhteessa valtioon. Muutos on tältä osin perusteltu, mutta ehdotus siitä, että kuntien verotuloja leikataan siirtyviä kustannuksia vastaavasti ei ole kuntien kannalta kustannusneutraali. Kuntien asema veronsaajana muuttuu verotulojen pienentyessä eikä kustannuksia tule periä kunnilta muuta kautta.

Uudistuksen seurauksena ei saa syntyä tilanteita, joissa varainsiirtoverotus aiheuttaa lisäkustannuksia kiinteistöomaisuuden muutoin tarpeellisissa uudelleen järjestelyissä. Voimaantulolakiin on sisällytettävä kuntien kiinteistöomaisuuden osalta varainsiirtoverovapautta koskevat säännökset, joilla varmistetaan, ettei kunnille tai niiden yhtiöille synny varainsiirtoveroseuraamuksia siirrettäessä maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattavia kiinteistöjä velkoineen kunnallisiin yhtiöihin. Muussa tapauksessa syntyvät varainsiirtoverokustannukset olisi huomioitava määriteltäessä kiinteistöjen vuokria.

Esityksessä ei ole käsitelty uudistukseen liittyviä arvonlisäverotuksen kysymyksiä. Kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen on kuitenkin sitoutunut satojen miljoonien eurojen edestä arvonlisäveroja, jotka ovat tähän asti saatu kunnissa palautuksina.

Arvonlisäverotuksen yleisten säädösten johdosta ainakin osa näistä palautuksista joudutaan uudistuksen seurauksena palauttamaan Verohallinnolle omaisuutta siirrettäessä maakunnille tai esimerkiksi kuntien yhtiöihin. Uudistuksen seurauksena kunnille syntyvät arvonlisäverokustannukset on huomioitava rahoituslaskelmissa

Henkilöstö ja eläkkeet

- Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?
 - **kyllä (avotila)**
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)

Lakiesityksen mukainen ehdotus kuntasektorin työ- ja virkasuhdelainsäädännön soveltamisesta myös maakuntien henkilöstöön on perusteltu ja yhdenvertaisuutta edistävä. Yhteisellä edunvalvontaorganisaatiolla edunvalvontatoiminta voidaan järjestää tehokkaasti. Samalla mahdollistetaan yhdensuuntainen ohjaus yhteistoiminnassa toimivien kunta- ja maakuntatasojen välillä.

- Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?
 - **kyllä (avotila)**
 - kyllä pääosin (avotila)
 - ei pääosin (avotila)
 - ei (avotila)
 - ei kantaa (avotila)
- Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Uudistuksen vaikutukset

- Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?
Avotila

Juvan kunnan on tarkoitus säilyä itsenäisenä maakuntauudistuksen jälkeenkin. Kunnat ovat jatkossakin asukkaiden yhteisöjä, eivät vain palveluiden tuottajia. Kunnan rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja alueen elinvoimaisuuden tuottajana ja edunvalvojana korostuu uudistuksen myötä. Uudistuksessa korostuva hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat yhteydessä kunnan kaikkiin toimialoihin.

Valtion ohjaama rahoitusjärjestelmä ei saa muutoksillaan vaikuttaa siihen, että elinvoimainen kunta ei selviäisikään lainmukaisista velvoitteista. Kunnille on turvattava

riittävä rahoitus uudistuksen jälkeenkin rahoitusperiaatteen mukaisesti. Kunnalla on oltava oikeus oman rahoituspohjan määrittämiseen.

- Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Avotila

Juvan kunta yhtyy Kuntaliiton käsitykseen, jonka mukaan maakuntien edellytykset keskipitkällä aikavälillä selvitä sille laissa määrätystä tehtävistä ja velvoitteista ovat heikot.

Syynä tähän ovat:

a) rahoituksen tasoon liittyvä 3 mrd. euron ennalta lailla lukkoon lyödyllä tavalla toteutettava säästötavoite (maakuntaindeksi + 0,5-1,0 %),

b) maakuntien liian tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja niihin liittyvät maakuntien arviointimenettelyn kriteerit,

c) puuttuva verotusoikeus ja rajoitetut mahdollisuudet ottaa lainaa,

d) lakiin perustuvat maakuntien toimintavapauden rajoitukset, erityisesti rajoitukset jotka liittyvät palveluiden tuottamiseen,

e) tiukka ja byrokraattinen valtionohjaus sekä

f) uudistuksen toimeenpanoon liittyvät kustannukset, joihin ei ole osoitettu eri rahoitusta.

Uudistuksen tuki

- Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?
 - sote-integraatio
 - talous
 - hallinto ja johtaminen
 - omaisuusjärjestelyt
 - tietohallinto ja ICT
 - viestintä ja osallisuus
 - henkilöstösiirrot
 - palvelutarpeen arviointi, tilaaminen
 - muuta, mitä?

Uudistuksen muutostuen on oltava laaja-alaista ja vaikuttavaa. Käytännössä tämä tarkoittaa riittäviä resursseja sekä alueiden ja kuntien omista tarpeista lähteviä tuen muotoja. Tärkeää on tunnistaa ja reagoida alueiden erilaisuudesta ja prosessin eri vaiheista syntyneisiin erityistarpeisiin ja muutosjohtamisen haasteisiin.

Muut kysymykset

- Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.
- Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.